

## A DIGITÁLIS VAGYON ÖRÖKLÉSÉNEK DOGMATIKAI ÉS SZABÁLYOZÁSI KIHÍVÁSAI

### DOGMATIC AND REGULATORY CHALLENGES OF DIGITAL ASSET INHERITANCE

Jenei Zoltán \*

#### Absztrakt

A digitalizáció hatásai a társadalmi és gazdasági folyamatok alakítása mellett napjainkban már a jogfejlődés irányát is meghatározzák. Mivel a technológiai fejlődés hatása valamennyi jogterületet érint, a sokáig statikusnak gondolt öröklési jog területén is formálódnak olyan újszerű intézmények, mint a digitális vagyon öröklésének lehetősége. A digitalizáció térnyerése révén egyre több ember rendelkezik digitális vagyonelemekkel, ezért a digitális vagyon halál utáni sorsa ma már nem csupán elméleti kérdés, hanem a jogalkalmazás során is tapasztalható kihívás, amelyre megfelelő jogalkotói válasz mindezedig még nem érkezett. A digitalizáció hatásai egyaránt érintik a hagyatéki eljárás menetét, az utólagos hozzáférés és a post-mortem adatkezelés szabályait, sőt a digitális szolgáltatókra vonatkozó szabályozást is. Kérdés, hogy mennyiben szükséges a klasszikus fogalmi rendszerünk újragondolása és a hagyományos magánjogi gondolkodásmód megváltoztatása ahhoz, hogy az egyes jogintézmények átdolgozása hatékony, adaptív módon történjen, miközben nem üresíti ki azokat.

*Kulcsszavak: hagyaték, kriptovagyon, digitális vagyontárgyak, post-mortem személyiségi jogok, digitális lábnyom*

#### Abstract

It is widely acknowledged that digitalization determines not only the direction of social and economic processes, but also legal development. Since technological progress affects all areas of law, new legal institutions are emerging even in the field of inheritance law (such as the possibility of inheriting digital assets), which had long been considered static. As digitalization continues to expand, an increasing number of people possess digital assets; therefore, the post-mortem legal status of digital assets is no longer merely a theoretical issue but also a challenge encountered in legal practice, to which an appropriate legislative response has not yet been provided. Digitalization affects the course of probate proceedings, the rules of subsequent access and post-mortem data processing, as well as the regulation applicable to digital service providers. The question arises as to what extent it is necessary to reconsider our classical conceptual framework and transform traditional private law thinking in order to ensure that the revision of specific legal institutions is carried out in an efficient and adaptive way without hollowing them out.

*Keywords: estate, inheritance, crypto assets, digital assets, post-mortem personality rights, digital footprint*

---

\* Jenei Zoltán negyedéves joghallgató, Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar; zoltanjenei1007@gmail.com.; Konzulens: Dr. habil. Juhász Ágnes, egyetemi docens, Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi kar, Polgári Jogi Tanszék; agnes.juhasz@uni-miskolc.hu

## 1. Bevezetés

A digitalizáció hatásai napjainkban már minden jogterületen érzékelhetők, markánsan jelen vannak a jogalkalmazásban, a jogtudomány művelőitől pedig különböző újszerű dogmatikai nehézségek megoldását várják.

A tanulmány vizsgálódásának tárgya a digitalizált világunk által felvetett olyan kérdések elemzése, amelyek megnehezítik az öröklési jogi rendelkezések gyakorlati alkalmazását, valamint próbára teszik a hagyományos öröklési jogi jogintézmények érvényesülését és az azokat átható magánjogi gondolkodásmódot. A kutatás kiterjed annak vizsgálatára, hogy a magyar jogrendszer mennyire képes kezelni a digitális vagyontárgyak örökölhetőségének kérdését, és miként adaptálható a digitális vagyon kategóriája a magánjog rendszerébe. A tanulmány központi kérdése az, hogy mely digitális vagyontárgyak válhatnak a hagyaték részévé és hogyan, milyen szabályok szerint örökölhetők.

A digitális vagyon öröklésének lehetősége látszólag túlmutat a klasszikus öröklési jogi kérdéseken, de azzal mégis szervesen összefügg, és egyúttal a magánjog más területein is (dologi jog, kötelmi jog) felmerülő sajátos problémákat mutat.

A digitális vagyon definiálása és az általános vagyonjogi kérdések vizsgálatát követően a digitális vagyontárgyak öröklési jogi szempontú kategorizálására külön figyelem irányul, rámutatva az egyes kategóriák eltérő sajátosságaira és megítélésére. A gyakorlatban érzékelhető problémák feltárása mellett a kutatás megkísérli az olyan elméleti alapvetések megfogalmazását, amelyek hosszú távon elősegíthetik a digitális vagyont érintő jogi normák koherensebb és kiszámíthatóbb kialakítását. Ehhez ugyanis elengedhetetlen a jogelmélet által kimunkált dogmatikai megalapozás.

A digitális vagyon öröklésének szabályozása ugyanakkor olyan dilemma, amely nemcsak a magyar jogi gondolkodásban jelentkezik, ezért a kutatás során külön figyelem irányul a nemzetközi szabályozási megoldások elemzésére is, így szélesebb képet kapva a jogalkotás lehetséges irányairól.

## 2. A digitális vagyon fogalmi és tartalmi meghatározásának nehézségei

A digitális vagyon öröklési jogi szempontú vizsgálatának egyik előkérdése az, hogy mit értünk „digitális vagyon” kifejezés alatt. A külföldi szakirodalomban a digitális vagyon mellett különböző elnevezéseket találunk a digitális vagyonelem csoportjára: a digitális dolgok („*digital things*”), virtuális vagyontárgyak („*virtual assets*”) és a kriptoeszköz („*crypto assets*”) kifejezések egyaránt használatosak.<sup>1</sup>

Megjegyzendő, hogy míg a kriptoeszközök minden esetben megosztott főkönyvi rendszerhez (ún. blokklánchoz) kötődnek, addig ez a digitális vagyonelemek csoportjára szükségszerűen nem jellemző,<sup>2</sup> ezért a kriptoeszköz fogalma nem fedi le teljeskörűen a digitális vagyon fogalmát, hanem pusztán annak egyik alkategóriájára utal.

A fogalmi meghatározás azért körülményes, mert a digitális vagyon egyik jellemzője az, hogy *heterogén vagyoncsoportot* képez, ezért egy esetleges egzakta fogalmi meghatározással pontatlan vagy hiányos fogalmat kapnánk. A szakirodalomban számos kísérletet találunk a

<sup>1</sup> JUHÁSZ Ágnes: A digitális vagyontárgyak magánjogi megítélése, különös tekintettel az öröklési jogi rendelkezésekre. *Miskolci Jogi Szemle*, 19(3), 2024, 61–80., 63., <https://doi.org/10.32980/MJSz.2024.3.61> (a letöltés ideje: 2025.10.10.) [A továbbiakban Juhász (2024a) i.m.]

<sup>2</sup> JUHÁSZ (2024a) i.m. 63.

digitális vagyon definiálására, de általánosan elfogadott fogalom nem létezik.<sup>3</sup> Egységes és nemzetközileg is elismert fogalom hiányában, a különböző szakirodalmi és az egyes joganyagok terminológiai meghatározásainak elismerése mellett a tanulmányban a „digitális vagyon” elnevezést használom, mert véleményem szerint egyfajta gyűjtőfogalomként ez a kifejezés írja körül a legátfogóbb módon a dolgozatban vizsgált vagyoncsoportot, és általános jellege miatt annak komplex összetételére is utal.

A definiálás során célszerű, ha megkíséreljük számba venni a digitális vagyon jellemzőit,<sup>4</sup> és ezekből alkotni fogalmi elemeket. Úgy gondolom, hogy a digitális vagyon az olyan *vagyoni értékű javak és jogosultságok halmaza, amelyek a digitális térben találhatóak, digitális formát öltenek, illetve sajátos hozzáférést igényelnek*. Ez a vagyontömeg a digitális lábnyomunk növekedésével együtt nő, halálunk után pedig ún. *digitális hagyatékként* keletkezik belőle, amelyre ezáltal a digitális lábnyomunk halál utáni lenyomataként tekinthetünk.

A digitális vagyon heterogenitása nemcsak az egységes definíció megalkotásának nehézségét eredményezi, hanem a tartalmának meghatározására tett kísérletek kimenetelét is predesztinálja. A digitális vagyon tartalma maradéktalanul meg nem határozható, a hagyatéki eljárás során hiánytalanul nem leltározható, mert a tartalma folyamatosan változik, és a digitális lábnyomunk növekedése és a technológiai fejlődés ezt egyre jobban elősegíti.

*Paweł Sz wajdler* szerint a *vagyoni értékkel bíró digitális vagyontárgyak* kategóriájába a pénzügyi jellegű elemek és a kriptopénzek tartoznak. A digitális vagyontárgyak másik csoportjába olyan *vagyoni értékkel nem rendelkező vagyontárgyakat* sorol, amelyek más, esetleg érzelmi szempontból mégis valamilyen értéket képviselhetnek. E két kategóriába tartozó vagyontárgyak álláspontja szerint átruházhatók. A harmadik csoportba a *személyes jellegű digitális vagyontárgyakat* helyezte, amelyek szükségszerűen a jogosult személyéhez kötődnek, és vagyoni értékkel jellemzően nem bírnak; ilyenek például az e-mail fiókok és a közösségi média fiókok. Ezek a fiókok kivételesen akkor bírhatnak vagyoni értékkel, ha például egy hírességhez kötődnek.<sup>5</sup>

*Julia Kharitonova* szerint tág értelemben minden elektronikus formában létező vagyontárgy a digitális vagyonba tartozik. Szűkebb értelemben viszont csak a *digitális technológiák segítségével létrehozott új, gazdasági értékkel bíró vagyontárgyakat* vonja a fogalom alá. E szűkebb nézőpontú meghatározás nézete szerint ahhoz szükséges, hogy elválasszuk azokat az új elemeket, amelyek megfelelő jogi szabályozás megalkotását igénylik, azoktól a már magánjogi elismerést nyert vagyontárgyaktól, amelyek szabályanyaga a folyamatosan gyorsuló digitalizáció eredményeként ugyan módosításokon eshet át, de új szabályozás kidolgozása nem szükséges.<sup>6</sup>

*Dubravka Klasiček* az öröklési jogi megítélés oldaláról közelít, ezért az általa meghatározott kategóriák a következők: elektronikus eszközön vagy hasonló adathordozón tárolt digitális tartalom, amelyet az eszköz tulajdonosa hozott létre; online platformok szerverein tárolt digitális felhasználói fiókok és azok tartalma; online platformokon vásárolt

<sup>3</sup> Taxonomy of legal issues related to the digital economy. United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL), Bécs, 2023, 35.

<sup>4</sup> JUHÁSZ Ágnes: Pillantás a jövőbe: A digitális vagyontárgyak öröklésének lehetőségei és kihívásai. *Fontes Iuris: Az Igazságügyi Minisztérium szakmai folyóirata*, 2024 (3-4), 17–26., 21.; DOI: <https://doi.org/10.51784/FI.2024.3-4.2> (a letöltés ideje: 2025.10.10.) [A továbbiakban Juhász (2024b) i.m.]

<sup>5</sup> SZWAJDLER, Paweł: Digital assets and inheritance law: How to create fundamental principles of digital succession system, *International Journal of Law and Information Technology*, Oxford Academic, Vol. 31, No. 2 (Summer), 2023, 144–168., 152.

<sup>6</sup> KHARITONOVA, Julia: Digital Assets and Digital Inheritance, *Law & Digital Technologies*, Vol. 1., No. 1, 2021, 19–26., 19–21., DOI: 10.18254/S123456780015732-6

digitális vagyon; és a kriptovaluták. *Klasiček* szerint az azonos kategóriába tartozó digitális vagyontárgyakat azonos öröklési jogi szabályok szerint kell együtt kezelni.<sup>7</sup>

### 3. A digitális vagyonelemek kategorizálása öröklési jogi sajátosságaik alapján

Mivel a digitális javak vagyoni értékkel bírhatnak, a jogalany halála után az örökösök érhető módon jogot kívánnak formálni rájuk, de ennek lehetősége sem jogalkotói szinten, sem a magánjogtudományban még nem rendezett kérdés.<sup>8</sup> Öröklési jogunk szabályai szerint nem minden digitális formában létező tárgy képezhetné a hagyaték részét, hanem csak az olyan polgári jogi jellegű jogviszonyból eredő jogok, követelések, dolgok, amelyek gazdasági értékkel bírnak, illetve forgalomképesek. Következésképpen a digitális vagyontárgyak öröklésének lehetősége akként nyerhet elismerést, ha a magánjog képes lenne azokat megfelelő módon – akár a dologi jogi szabályokon belül tulajdonjog tárgyaként vagy a dolgokra vonatkozó szabályok alkalmazásának kiterjesztésével, akár követelésnek tekintve a kötelmi jog rendelkezéseit alkalmazva – kezelni.<sup>9</sup>

A digitális vagyontárgyak egyes sajátosságaik miatt eltérő megítélés alá esnek. Ebből adódóan elengedhetetlen a digitális vagyontárgyak csoportosítása, mert a különböző kategóriák létrehozása kijelölheti a digitális vagyontárgyak kezelésének lehetséges módját is, amely később a differenciált és koherens jogi szabályozás alapja lehet.<sup>10</sup> Bár a digitális vagyon elemeinek mindenre kiterjedő meghatározása lehetetlen, mégis célszerűnek látszik azon elemek elhatárolása, amelyek a hagyaték részévé válhatnak, azon elemektől, amelyek valamely tényező (pl. személyhez fűződő jellegük) miatt nem tartozhatnak a hagyatékba.

#### 3.1. Digitális adatállomány

Az örökagyó után fennmaradó elektronikus formában (interneten vagy felhőben) tárolt adathalmaz nem ruházható át a hagyományos végrendeleti öröklési mechanizmuson keresztül.<sup>11</sup> Az Európai Unió általános adatvédelmi rendelete (a továbbiakban *GDPR*)<sup>12</sup> alapvetően nem gátolná ezen elemek öröklését, mert a GDPR hatálya csak élő ember személyes adataira terjed ki, ezért az elhunyt adatainak továbbítása nem vonható az adatvédelmi tilalom alá.<sup>13</sup> A GDPR rendelkezései szerint tagállami jogszabály rendelkezhet az elhunyt személyes

<sup>7</sup> KLASIČEK, Dubravka: Inheritance Law in the Twenty-First Century: New Circumstances and Challenges. In: GSTREIN, Oskar J. – FRÖLICH, Mareike – VAN DEN BERG, Caspar – GIEGERICH, Thomas eds.: *Modernising European Legal Education (MELE) Innovative Strategies to Address Urgent Cross-Cutting Challenges*, Springer, 2023, 235–251., 239.

<sup>8</sup> KHARITONOVA i.m. 19–20.

<sup>9</sup> JUHÁSZ (2024a) i.m. 69.

<sup>10</sup> Uo. 70.

<sup>11</sup> RÉDLING Beáta: Digitális kor – digitális hagyaték, *Közjegyzők Közlönye*, 2020/2. szám, 28–36., 28–29., elérhető: <https://szakcikkadatbazis.hu/doc/7058566> (a letöltés ideje: 2025.09.02.); HARBINJA, Edina: Post-mortem social media: Law and Facebook after death. In: L. GILLIES D. – MANGAN (eds.) *The Legal Challenges of Social Media*. Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2017, 177–200., 188–193.

<sup>12</sup> Az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet), HL L 119., 2016.5.4., 1–88.

<sup>13</sup> RÉDLING i.m. 34.

adatainak a védelmét érintően.<sup>14</sup> Egyes országok, így például Olaszország<sup>15</sup> és Franciaország<sup>16</sup>, felismerték a szabályozás szükségességét és adatvédelmi törvényüket kiegészítve megteremtették az elhunyt személyek személyes adatainak kezelésére vonatkozó jogi keretet.<sup>17</sup>

Az *információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény* (a továbbiakban *Infotv.*) a GDPR felhatalmazása alapján 2018 óta szabályozza a személyes adatokkal összefüggő jogok érintett halálát követő érvényesíthetőségét. Az *Infotv.* kimondja, hogy a felhasználó halála esetén az a személy jogosult gyakorolni az elhunytat még életében megillető adatvédelmi jogosultságokat, akit arra a felhasználó még életében meghatalmazott az adatkezelőnél tett nyilatkozattal. A meghatalmazott személy az érintettet még életében megillető hozzáféréshez, helyesbítéshez, törléshez, korlátozáshoz, valamint tiltakozáshoz való jogot gyakorolhatja. Formai követelményét tekintve, a nyilatkozatot közokiratba, vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni.<sup>18</sup> Amennyiben a felhasználó nem tett ilyen nyilatkozatot, a közeli hozzátartozója külön meghatalmazás nélkül, a törvény erejénél fogva gyakorolhatja a jogosultságokat.<sup>19</sup>

Mind a meghatalmazott személy, mind a törvény által felhatalmazott közeli hozzátartozó a felhasználó halálát követő 5 éven belül<sup>20</sup> érvényesítheti a személyes adatokkal összefüggő jogosultságokat. Ahhoz, hogy e jogokat érvényesíteni tudja, a kérelmezőnek halotti anyakönyvi kivonattal vagy bírósági határozattal kell igazolni az adatalany halálának tényét és idejét, valamint közokirattal igazolni kell a kérelmező személyazonosságát, illetve meghatározott esetben a közeli hozzátartozói minőséget.<sup>21</sup>

Említésre méltó végül, hogy amennyiben a felhasználó halálával a szolgáltatási szerződés megszűnik, akkor az adatkezelés célja is megszűnik, ezért az adatokat az *Infotv.* célhoz kötöttség érvényesülését garantáló elve alapján<sup>22</sup> törölni kell.<sup>23</sup>

### 3.2. Közösségi média fiókok és online szolgáltatások

Az örökhagyó online profiljaihoz és elektronikus postafiókjaihoz való hozzáférés többféle szempontból jelenthet problémát. Egyrészt, jelszavak nélkül az örökösök nem férhetnek hozzá ezekhez, másrészt az online profilok jellemzően nem a felhasználó tulajdonában állnak, hanem azok felett külső szolgáltatók rendelkeznek. A hozzáférést megnehezíti továbbá az esetleges álprofilok és álnevek használata, amely esetben az örökösöknek még a fiók hagyatékhöz való tartozását is bizonyítaniuk kellene.<sup>24</sup>

E körben felmerül a kérdés, hogy az örökhagyó kifejezett rendelkezése hiányában megillegthet-e bárkit az a jogosultság, hogy az elhunyt személyes, privát üzeneteihez hozzáférjen, amelyek még az örökhagyó életében is titkosak voltak, ezért mennyiben várható

<sup>14</sup> GDPR preambulum (27) bekezdés

<sup>15</sup> D.lgs. 10 agosto 2018, n. 101, i.e. Article 2-terdecies

<sup>16</sup> Loi n° 78-17 du 6 janvier 1978 relative à l'informatique, aux fichiers et aux libertés Replier, Chapitre V.

<sup>17</sup> Ld. részletesen: TERLETSKA, Marta: The Succession of Digital Assets in the EU. Tallinn University of Technology, School of Business and Governance, Department of law, Tallin, 2022, 27–30., DOI: 10.13140/RG.2.2.22149.01764; SCHUBAUER Petra: Információs önrendelkezés a halál után hatályos jogunkban, avagy a post-mortem privacy, *Ars Boni*, 8. évf. 3-4. szám, 2020, 74–80., 77.

<sup>18</sup> *Infotv.* 25. § (1) bekezdés

<sup>19</sup> *Infotv.* 25. § (2) bekezdés

<sup>20</sup> *Infotv.* 25. § (2) bekezdés

<sup>21</sup> SCHUBAUER (2020) i.m. 13.; <https://arsboni.hu/mig-a-halal-el-nem-valaszt/> (a megtekintés ideje: 2025.10.11.)

<sup>22</sup> *Infotv.* 4. § (2) bekezdés

<sup>23</sup> RÉDLING i.m. 36.

<sup>24</sup> GLOSER, Stefan: Digitale Vorsorge in der notariellen Praxis, *Deutsche Notar-Zeitschrift*, vol. 114, 1/2015, 8.

el a közösségimédia-platformszolgáltatótól, hogy hozzáférést biztosítson ezekhez, illetve diszkréten kezelje vagy törölje ezeket.<sup>25</sup>

A privát üzenetek, a „digitális halhatatlanság” következtében nem vesznek el, ezért, ha a jogalkotó nem biztosít az elhunyt hozzátartozói számára jogosultságot az elhunyt felhasználó fiókjához történő hozzáféréshez, akkor a kegyeleti jog intézményének célja – az elhunyt személy emlékének megőrzéséhez és tiszteletéhez fűződő érdek – még kevesebb eséllyel fog érvényesülni.<sup>26</sup> Aggályos az is, hogy amennyiben az elhunytak közösségi média profiljai felügyelet nélkül maradnak, akkor azok ki vannak téve olyan bűncselekményeknek, mint az identitáslopás, vagy az online csalás.<sup>27</sup>

A Google az ún. „inaktív fiókkezelő” szolgáltatását éppen a fiókok halál utáni sorsának rendezésére találta ki. A felhasználó megadhatja, hogy a szolgáltató hány hónap után tekintse inaktívnak a fiókját. A kiválasztott időtartam lejártá előtt egy hónappal megpróbálják elérni a felhasználót, azonban, ha az továbbra sem jelentkezik be egyik Google szolgáltatásába sem, akkor értesítik azokat a személyeket, akiket a felhasználó feltüntetett. Az értesített személyeknek az értesítéstől számítva három hónapjuk van arra, hogy megtekintsék és letöltsék az adatokat, ezt követően pedig további három hónap után törlésre kerül a fiók. Ennek előnye, hogy nem szükséges halotti anyakönyvi kivonatot bemutatnia annak a személynek, akire a fiók tartalmát az örökösök bízta.<sup>28</sup> Az inaktív fiókkezelő használata nélkül azonban az örökösöknek fel kell tölteniük a halotti anyakönyvi kivonatot, a jogosultságot igazoló okiratokat és ezek hiteles angol fordítását.<sup>29</sup>

A Facebook esetében első lépésként a halál tényét kell bejelenteni a szolgáltató felé. Ha ez megtörtént, akkor értesítik az előzetesen kijelölt hagyatéki kapcsolattartót, ilyen személy hiányában pedig emlékdallá alakítják a profilt, vagy az előzetes kérésnek megfelelően törlik azt. A hagyatéki kapcsolattartó az üzenetekhez való hozzáférés kivételével teljes hozzáférést kap a fiókhoz, tehát a Facebook különös figyelmet fordít a magánélet és a magánítékek védelmére.<sup>30</sup> A fiókon végül feltüntetik az emlékdallal jelzést, és a közzétett tartalom megmarad.<sup>31</sup> Az Instagram fióknál nincs előzetes beállításra lehetőség, de a felhasználó halálát követően az is emlékdallá alakítható vagy kérésre törölhető.<sup>32</sup>

Számos nagy szolgáltató, mint például a Yahoo<sup>33</sup> vagy az Apple iCloud<sup>34</sup> általános szerződési feltételeiben kifejezetten rögzíti, hogy a felhasználó halálával a fiókhoz tartozó bármely azonosítóhoz vagy tartalomhoz kapcsolódó jogok megszűnnek. A halotti anyakönyvi kivonat másolatának kézhezvételét követően a fiókot megszüntetik, illetve tartalmát véglegesen törlik, ezért annak tartalmát az örökösök nem ismerhetik meg.<sup>35</sup> Egyes szolgáltatások, mint

<sup>25</sup> KLASIČEK i. m. 240–242.

<sup>26</sup> SCHUBAUER Petra: A digitális hagyatéki egyes szabályozási kihívásai, különös tekintettel az adatvédelmi aspektusokra. *Pro Futuro*, 2021/1. szám, 11(1), 84–98. 94., DOI: <https://doi.org/10.26521/profuturo/2021/1/9856> (a letöltés ideje: 2025.09.12.)

<sup>27</sup> AGARWAL, Shalabh – NATH, Asoke: A Comprehensive Study on Scope and Challenges in Digital Inheritance. *International Journal of Scientific Research in Computer Science Engineering and Information Technology*, 7(2), 2021, 99., DOI: 10.32628/CSEIT217225

<sup>28</sup> Google-fiók Súly (2025)

<sup>29</sup> CSIKÓS Dóra: Digitális hagyatéki - digitális lenyomatunk elsimítása vagy köbe vésése, *Kharón Thanatológiai Szemle*, 2020/3., 46–57., 52–53., elérhető: [https://kharon.hu/docu/2020-3\\_csikos-digitalis.pdf](https://kharon.hu/docu/2020-3_csikos-digitalis.pdf) (a letöltés ideje: 2025.09.01.)

<sup>30</sup> Uo. 52–53.

<sup>31</sup> Facebook felhasználási feltételek (2025) 4.5. vegyes rendelkezések 4. pont

<sup>32</sup> Instagram Help Center (2025)

<sup>33</sup> A Yahoo szolgáltatási feltételei 3. pont (2025)

<sup>34</sup> iCloud Általános Szerződési Feltételek II. L. pont (2025)

<sup>35</sup> RÉDLING i. m. 33–35.

például a OneDrive jelenleg nem rendelkezik nyilvánosan elérhető, hivatalos szabályzattal az elhunyt felhasználók fiókjainak kezeléséről.<sup>36</sup>

A digitális tartalom szolgáltatásával kapcsolatos uniós irányelv<sup>37</sup> rendelkezéseit átültető, 373/2021. (VI. 30.) Kormányrendelet alapján a fiók használatával végzett műveletek az úgynevezett digitális szolgáltatás igénybevételével történő digitális tartalomhoz való hozzáférésnek minősülnek. Ez alapján *digitális szolgáltatásnak* minősül minden olyan szolgáltatás, amely lehetővé teszi a fogyasztó számára, hogy digitális formában adatokat hozzon létre, kezeljen, tároljon vagy azokhoz hozzáférjen, illetve, hogy megossza azokat vagy bármilyen más módon kölcsönhatásba lépjen a fogyasztó vagy a szolgáltatás más felhasználói által feltöltött vagy létrehozott digitális formátumú adatokkal.<sup>38</sup>

A virtuális javakhoz kapcsolódó tulajdonjogi kategóriát a licencek képezhetik, mert ezek rendkívül elterjedtek. E jogi pozíció gyakran arra vonatkozik, hogy a felhasználók milyen fogyasztói jogokat élveznek egy adott, szerzői jog által védett tartalomhoz való hozzáférés kapcsán, amelyet a szolgáltató biztosít számukra. Nehézség itt is, hogy sok platform általános szerződési feltétele tartalmaz kifejezett átruházhatósági tilalmi rendelkezéseket, amelyek alkalmazását a szolgáltató érdekeinek védelmével indokolják.

*Romana Matanovac* és *Ivana Kanceljak* kutatásukban a fiókokon belüli digitális vagyontárgyakhoz kapcsolódó jogok céljuktól függő felosztását javasolják szerzői jog, tulajdonjog és licenc formájában. Meglátásuk szerint a szerzői jog alá tartozó elemek (pl. fotó, poszt, videó) esetében a vagyoni jogok öröklődnek, a személyhez fűződő jogok viszont nem. Tulajdonjog tárgyát képező javak (pl. privát kulcs a kriptovaluta-pénztárcához), esetében tényleges rendelkezési jogot kell biztosítani, ezért úgy örökölhetők, mint bármely más vagyonelem. A licenc (pl. e-book, Spotify, Netflix) pedig – esetleges tiltó rendelkezés hiányában – a szolgáltató feltételei szerint örökölhetők.<sup>39</sup>

### 3.3. Kriptovagyon és NFT

A kriptovaluták olyan érték vagy jog digitális megtestesítői, amelyek megosztott főkönyvi technológia (ún. blokklánc)<sup>40</sup> vagy hasonló technológia alkalmazásával elektronikusan átruházhatók és tárolhatók.<sup>41</sup> Ezeket a decentralizált virtuális valutákat nem egy központi bank vagy állami hatóság, hanem egy fejlesztői csapat bocsátja ki, éppen ezért alapvetően nem minősülnek törvényes fizetőeszköznek, de csereeszközként vagy fizetőeszközként a világ egyre több államában általánosan elfogadják és használják ezeket.<sup>42</sup>

<sup>36</sup> AGARWAL – NATH i.m. 102.

<sup>37</sup> Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/770 irányelve (2019. május 20.) a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések egyes vonatkozásairól, HL L 136., 2019.5.22., 1–27.

<sup>38</sup> A fogyasztó és vállalkozás közötti, az áruk adásvételére, valamint a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések részletes szabályairól szóló 373/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet 4. § 4. pont

<sup>39</sup> MATANOVAC, Romana – KANCELJAK, Ivana: Does the Right to Use Digital Content Affect Our Digital Inheritance?, International Scientific Conference „EU and Member States – Legal and Economic Issues”, Vol. 3., 2019, elérhető: <https://ojs.srce.hr/index.php/ecllic/article/view/9029/5112> (a letöltés ideje: 2025.10.17.)

<sup>40</sup> Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1114 rendelete (2023. május 31.) a kriptoeszközök piacairól, valamint az 1093/2010/EU és az 1095/2010/EU rendelet, továbbá a 2013/36/EU és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról, HL L 150., 2023.6.9., 40–205., (a továbbiakban MiCA rendelet), 3. cikk (1) és (2) bekezdése alapján a megosztott főkönyv az ügyletek nyilvántartását tartalmazó, a hálózati csomópontok adott körében konszenzusos mechanizmus alkalmazásával megosztott és szinkronizált adattár.

<sup>41</sup> MiCA rendelet 3. cikk (1) bekezdés 5. pont

<sup>42</sup> AMETRANO, Ferdinando M.: Hayek Money: The Cryptocurrency Price Stability Solution. 2014, DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2425270> (a letöltés ideje: 2025.10.11.)

A kriptovaluta fizikai formában nem létezik, nem testi tárgy és így a klasszikus értelemben birtokba sem vehető. A kriptovalutákra nem alkalmazhatók a dologi jogi szabályok, mert nem vonhatók a pénz fogalma alá sem,<sup>43</sup> hiszen decentralizált jellegükből adódóan az állam és az állami felügyeleti szervek nem befolyásolják a létét, ezért önálló, sui generis intézményként kell rájuk tekinteni.<sup>44</sup>

A kriptovaluták magánjogi megítélése meglehetősen nehéz, mert a technológiai sokszínűség és a gyorsan változó környezet miatt kihívást jelent az egységes jogi definíció megalkotása és egy olyan szabályozás kialakítása, amely transzparens módon biztosítja a kriptopénzek birtokosai számára a védelmet. Tény, hogy a kriptovaluták sok hasonlóságot mutatnak a pénzzel, értékpapírral, követeléssel és a dologgal, azonban jelenleg egyik kategóriába sem illeszthetők be teljes mértékben.<sup>45</sup>

A kriptovaluta olyan vagyoni értéket képvisel, amely a jogosult halálával nem szűnik meg, ezért a hagyaték részévé válhat,<sup>46</sup> az örökösök viszont csak a kriptotárcához szükséges bejelentkezési adatok ismeretében lennének képesek hozzáférni ezekhez.

Mányoki Ádám tanulmányában lehetséges megoldásként veti fel, hogy az örökhagyónak célszerű lenne rögzíteni a végrendeletben, hogy rendelkezik kriptovagyonnal (a fajta és a darabszám nélkül) és megadnia, hogy mely személyekre hagyja azt, valamint feltüntetni a privát kulcsot. Egy másik lehetséges megoldásnak látja azt, hogy a kriptovalutával rendelkező személy az aktuális kriptovagyonáról külön nyilvántartást vezessen, amelyet folyamatosan aktualizál és amelyhez a halála esetére hozzáférést enged az örökösök számára. Ez a hagyatéki leltár felvételéhez és a hagyaték átadásához nagyban hozzájárulna, sőt az örökhagyó ezzel elősegíthetné azt is, hogy a hozzáféréshez szükséges privát kódok csak azon személyekhez kerüljenek, akiknek azt a végrendeletében szánta.<sup>47</sup>

A hagyaték leltározása során a kriptovaluta halálkori árfolyamát kell figyelembe venni, ugyanis a kriptopénz gyors és kiszámíthatatlan volatilitása nagy eltéréseket eredményezhet a halálkori és a hagyaték átadásakor meglévő árfolyama között. Centralizált nyilvántartó vagy kibocsátó hiányában viszont nincs olyan szolgáltató, amelyhez megkereséssel lehetne fordulni nyilatkozatok beszerzése végett, ezért egy esetleges közjegyzői megkeresésre sem kérhető adatszolgáltatás,<sup>48</sup> illetve az egyes digitális tárcák aktuális egyenlegéről sem érkezik meghatározott időközönként összesítő kivonat, mint más pénzügyi szolgáltatások esetében.

Az ugyancsak blokklánc-technológián alapuló NFT („*non-fungible token*” – nem helyettesíthető token), egy olyan egyedi digitális azonosító, amelyet a blokkláncban rögzítenek, ezáltal a tulajdonjog és a hitelesség igazolására szolgál. Nem másolhatók, nem helyettesíthetők és nem oszthatóak fel.<sup>49</sup>

A kriptovaluták körében felmerült kérdés itt is alapvető fontosságú, vagyis az, hogy milyen jogosultságot szerez az, aki „megvásárol” egy NFT-t. Mivel az NFT-k egy centralizált

<sup>43</sup> Megjegyzendő, hogy egyes common law országokban született ítéletek szinte dologként ismerik el a kriptovagyont. Ld. például: *Ruscoe v Cryptopia Ltd (in Liquidation)* [2020] NZHC 728 the New Zealand High Court; *D’Aloia v Persons Unknown and Others* [2022] EWHC 1723 (Ch); *Jones v Persons Unknown* [2022] EWHC 2543 (Comm) (05 September 2022)

<sup>44</sup> RÁCZ Lilla: A személy és a dolog fogalmának (lehetséges) változásai a mesterséges intelligencia és a kriptovaluták világában, *Állam- és Jogtudomány*, 2020/4. szám, 82–107., 95–99., elérhető: <https://szakcikkadatbazis.hu/doc/1591251> (a letöltés ideje: 2025.09.14.)

<sup>45</sup> MÁNYOKI Ádám: A kriptovaluta mint a hagyatéki eljárás tárgya, *Közjegyzők Közlönye*, 2021/4., 81–99., 88., elérhető: <https://szakcikkadatbazis.hu/doc/4714284> (a letöltés ideje: 2025.10.01.)

<sup>46</sup> Uo. 89.

<sup>47</sup> Uo. 94–96.

<sup>48</sup> Uo. 90–92.

<sup>49</sup> BRESZKOVICS Botond: Az NFT-k jogi aspektusai. *Pro Futuro*, 2022/2. szám, 12(2), 60–77., 61., <https://doi.org/10.26521/profuturo/2022/2/12402> (a megtekintés ideje: 2025.11.01.)

vagy decentralizált blokklánc hálózaton kerülnek biztonságos tárolásra, amely miatt birtokba nem vehetőek, valamint digitális adatösszességként testi tárgyi jellegük sem áll fenn, ezért nem minősülnek dolognak. Minthogy a befektetés alapja pénzügyi tranzakció teljesítése, az NFT-k feletti jogosultság vagyoni értéket képvisel, amely átruházhatósága révén nem személyhez fűződő, ezért elvi síkon ez is a hagyaték részét képezheti.

#### 4. Előzetes rendelkezés a digitális vagyoni halál utáni sorsáról

Amint az eddigiek alapján megállapíthatónak látszik, ha az örökhagyó nem készít megfelelő „tervet” a digitális lábnyoma sorsáról, akkor a végrendeleti végrehajtó nagy eséllyel figyelmen kívül hagyhatja a hagyaték ezen részét, mert az nem érhető el számára, vagy nem is tud annak létezéséről. Megjegyzendő, hogy a digitális vagyontárgyak beazonosítása és felkutatása egyaránt kihívást jelenthet az örökösök számára is, mert az egyes személyek digitális vagyonáról nem állnak rendelkezésre adatbázisok, amelyek ezt megkönnyíthetnék.<sup>50</sup>

A digitális vagyoni öröklés az örökösök számára érzelmi okból is fontos lehet, hiszen a hozzátartozók számára elérhetővé válhatnak a személyes képek, videók, üzenetek, emlékek, amelyek segíthetnek a gyász feldolgozásában, de ez az elhunyt identitásának megőrzéséhez is hozzájárulhat.<sup>51</sup>

A digitális vagyoni öröklés az örökhagyó számára előnyös lehet, mert sok vagyontárgy értéket képvisel, így, ha nem gondoskodik róluk, akkor könnyen elértéktelenedhetnek vagy elveszhetnek. Az örökhagyó összegyűjtheti, hogy mely digitális vagyonelemek átszállását kívánja, az milyen módon történjen és rendezheti mindazokat a kérdéseket, amelyek a hagyatéki eljárást megnehezítenék, például azzal, hogy nemcsak felsorolja a felhasználói fiókjait, az igénybe vett online szolgáltatásokat, illetve a kriptopénztárcákat, hanem megadja a hozzáféréshez szükséges kódokat, jelszavakat is.

*Boóc Ádám* szerint célszerű lehet a végrendeletet a szükséges adatokkal kiegészíteni, vagy egy olyan végrendeletnek megfelelő okiratot készíteni, amely tartalmazza a különböző online felületeken használt felhasználóneveket, jelszavakat, biztonsági kérdésekre adott válaszokat.<sup>52</sup> Ebben az esetben viszont a digitális vagyonelemek változó tartalma miatt folyamatosan módosítani kellene azt.

A végrendeletbe-foglalás mellett egy különleges szolgáltatás is számba vehető, a digitális vagyoni halál utáni sorsának előzetes rendezése (az ún. „digital estate planning”), amely lehetőséget biztosít arra, hogy az örökhagyó instrukciói alapján rendezzék a digitális vagyoni halál utáni sorsát.<sup>53</sup> Ma már léteznek kifejezetten a digitális hagyaték kezelésére specializálódott szolgáltatások, amelyek mind a hagyaték gondozásában, mind pedig az ahhoz való hozzáférésben segíthetnek.<sup>54</sup> Ezek a szolgáltatók vállalják, hogy jelszavakat és más hozzáférési adatokat tárolnak, amelyeket a hozzátartozók bizonyos szabályok figyelembevételével (pl. a halotti anyakönyvi kivonat bemutatását követően) elérhetnek.

<sup>50</sup> MÁNYOKI i.m. 94-96.; NAGY Petra – TÖRÖK Éva: Digitális lábnyomunk sorsa halálunk után – a felhasználói fiókok helyzete, *Miskolci Jogi Szemle*, 19(1), 2024, 159–178., 164–165., <https://doi.org/10.32980/MJSz.2024.1.159> (a letöltés ideje: 2025.09.23.)

<sup>51</sup> AGARWAL – NATH i.m. 100–101.

<sup>52</sup> BOÓC Ádám: Technológiai kihívások a polgári jogban, különös tekintettel az öröklési jogra. In: HOMICKÓ Árpád Olivér (szerk.): *Acta Caroliensia Conventorum Scientiarum Iuridico-Politicarum XXV. Technológiai kihívások az egyes jogterületeken*, Budapest, 2018, 25–38., 36.

<sup>53</sup> CSIKÓS i.m. 50–51.

<sup>54</sup> Ld. ehhez például: Inheriti <https://inheriti.com/>; Willbox <https://willbox.me/>; Digital Legacy Planning and Inheritance app <https://www.dglegacy.com/> (a megtekintési idő egységese: 2025.11.01.)

Megjegyzendő viszont, hogy ez szolgáltatás nagyon újszerű még, és jelenleg egyrészt sem a szolgáltatóval létrejövő jogviszony tartalma nem tisztázott, másrészt nincs mögötte a megfelelő adatvédelmi szabályrendszer sem.<sup>55</sup>

Egy friss thaiföldi kutatás<sup>56</sup> arra mutat rá, hogy a lakosság körében a digitális vagyontárgyak örökléséről rendelkező digitális terv készítését alapvetően hat jelentős tény befolyásolja: a digitális eszközökkel kapcsolatos ismeretek, a nem, az életkor, a jövedelem, a megtakarítási magatartás és a kockázatterzékelés. A kutatás kimutatta, hogy minél nagyobb a *digitális tudatosság*, annál valószínűbb, hogy digitális vagyon sora nem marad közömbös; a férfiak lényegesen nagyobb arányban számolnak ezzel. Az idősebbek kevésbé hajlandók digitális vagyontárgyaik sorsáról tervet készíteni, mint a fiatalabbak. A magasabb jövedelmű személyek háromszor nagyobb valószínűséggel foglalkoznak a kérdéssel, főként azok, akik egyébként kiemelt figyelmet fordítanak a megtakarításaikra is. Amíg a válaszadók több, mint háromnegyede elismeri a digitális vagyon átruházhatóságát, annak volatilitása és jogi szabályozásának bizonytalansága miatt továbbra is sokan kockázatosnak érzik a halál esetére szóló tervkészítést. A kutatás alapján megfogalmazott javaslatok rendre a tudatosság növelését, a tájékoztatást és a digitális vagyon jogi elismerését és olyan jogszabályi keret kialakítását szorgalmazzák, amely egyértelmű rendelkezésekkel biztosítja a digitális vagyontárgyak örökösökre történő átruházását, rendezi a hitelesítési és hozzáférési szabályokat, és teszi mindezt a legnagyobbat adatbiztonság megtartása mellett.<sup>57</sup>

## 5. A külföldi szabályozás irányai

Mindeddig nem született olyan egységes, az Európai Unió tagállamaira kiterjedő jogi dokumentum, amely közvetlenül szabályozná a digitális vagyon öröklését. A szabályozási keret kialakítására irányuló jelentősebb uniós szintű kezdeményezés indult 2023-ban, az *European Law Institute* (a továbbiakban *ELI*) projektkiírásával.<sup>58</sup> Az ELI célul tűzte ki, hogy olyan javaslatokat és szabályozási modellt dolgozzon ki, amely segít meghatározni és elhatárolni a különböző típusú digitális vagyontárgyakat, személyes adatokat és a halál után hátramaradt további digitális elemeket, emellett rendezi a hozzáférés szabályait és harmonizálja az adatvédelmi előírásokat is ezen a területen. Az ELI kutatása főként annak vizsgálatára irányul, hogy az Amerikai Egyesült Államokban már elfogadott szabályozást, a *Revised Uniform Fiduciary Access to Digital Assets Act* (a továbbiakban *RUFADAA*)<sup>59</sup> elveit hogyan lehetne adaptálni az európai jogrendszerbe, ezzel egységesítve a digitális vagyontárgyak jogi megítélését és az öröklési jogi szabályozást.<sup>60</sup> A projekt 2025 októberében zárult és eredményei várhatóan a jövőbeli kodifikációs törekvések és uniós rendelkezések alapját képezik majd.<sup>61</sup>

<sup>55</sup> RÉDLING i.m. 32–33.

<sup>56</sup> KRAIWANIT, T. – LIMNA, P. – SURADINKURA, S.: Digital Asset Adoption in Inheritance Planning: Evidence from Thailand, *Journal of Risk and Financial Management*, 18(6), 2025, 1–20., DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm18060330> (a letöltés ideje: 2025.11.01.)

<sup>57</sup> Uo. 1–20.

<sup>58</sup> ELI Succession of Digital Assets, Data and other Digital Remains, <https://www.europeanlawinstitute.eu/projects-instruments/current-projects/current-projects/eli-succession-of-digital-assets-data-and-other-digital-remains/> (a megtekintés ideje: 2025.09.10.)

<sup>59</sup> Uniform Law Commission, Revised Uniform Fiduciary Access to Digital Assets Act, 2015.

<sup>60</sup> TERLETSKA i.m. 31–33.

<sup>61</sup> ELI Succession of Digital Assets, Data and other Digital Remains, <https://www.europeanlawinstitute.eu/projects-instruments/current-projects/current-projects/eli-succession-of-digital-assets-data-and-other-digital-remains/> (a megtekintés ideje: 2025.09.10.)

Az Amerikai Egyesült Államok jogrendszerét számos európai szakértő a digitális öröklés szabályozásának mintájaként említi, mivel az amerikai megközelítés egy átfogó és hatékonyan bizonyuló szabályozást alakított ki. A szövetségi szintű<sup>62</sup> RUFADAA<sup>63</sup> törvényi szinten rendezi a digitális vagyron örökléséhez kapcsolódó alapvető kérdéseket, így részletesen meghatározza a digitális eszközök kezelésének szabályait a fogyasztók, a hagyatéki vagyronkezelők és az internetes szolgáltatók számára egyaránt. A rendelkezések kiemelt figyelmet fordítanak a személyes adatok védelmére, az identitáslopás megelőzésének és a digitális hagyaték biztonságos kezelésének igényére is.<sup>64</sup>

Angliára és Walesre kiterjedő hatállyal 2024 szeptemberében olyan törvényjavaslatot (*Property (Digital Assets etc.) Bill*)<sup>65</sup> tárgyalt a brit parlament, amely elismerne egy harmadik tulajdoni kategóriát. Az ún. „tertium quid” gyűjtőfogalom alá olyan entitásokat sorolnának be, amelyek bár nem illeszkednek a hagyományosan elismert tulajdoni formák<sup>66</sup> egyik típusába sem, de a bíróságok következetesen olyan dolgoknak minősítettek, amelyek tulajdonjog tárgyát képezhetnek. Ilyenek például az exportkvóták, a tejkvóták vagy a szén-dioxid-kibocsátási egységek különböző típusai.<sup>67</sup> A bírói gyakorlat jogfejlesztésére épülő tertium quid kategória kodifikálásának lehetőségét már a 19. században is vitatták. Akkor főként a részvények és a szellemi tulajdon kapcsán merült egy új tulajdoni kategória megalkotása, de az angol jog formálisan nem ismerte el önállósult csoportként,<sup>68</sup> és ennek szükségességéről az angol jogirodalomban ma is ellentétes álláspontokat találunk.<sup>69</sup> 2025. szeptember 30-án pedig már a skót parlamentben is előterjesztésre került egy törvényjavaslat (*Digital Assets (Scotland) Bill*), amely rögzítené, hogy tulajdon tárgya olyan digitális vagyonelem is lehet, amely egyrészt elektronikus rendszerből származik, másrészt nem másolható úgy, hogy egyszerre többen tulajdonosa legyen és végül jogi elismerés nélkül is létezik.<sup>70</sup>

A francia Polgári Törvénykönyv (*Code Civil*) nem tartalmaz külön szabályokat a digitális vagyontárgyakra vonatkozóan. A francia jog két fő kategóriát különít el: a személyes adatokat és a digitális vagyontárgyakat, de elvi síkon elismeri olyan digitális vagyontárgyak létezését, amelyek nem tartoznak egyik kategóriába sem. A francia jog szerint a személyes adatok nem tekinthetők tulajdonnak, hanem egy olyan speciális, személyhez fűződő jogviszony részét képezik, amelynek középpontjában az érintett magánszférájának védelme áll. Mivel a hangsúly az adatvédelemre és a kegyeleti jog védelmére helyeződik, a francia jog ezért az örökösök számára rendkívül korlátozott hozzáférést biztosít az örökgyó online fiókjaihoz. A francia felfogás szerint ugyanakkor a kriptoeszközök örökölhető vagyonelemnek, mert valós

<sup>62</sup> A tanulmány kéziratának lezárásakor a RUFADAA Massachusetts államon kívül minden államban hatályba lépett az Amerikai Egyesült Államokban. Ld. ehhez: <https://www.uniformlaws.org/committees/community-home?communitykey=f7237fc4-74c2-4728-81c6-b39a91ecdff22> (a megtekintés ideje: 2025.11.27.)

<sup>63</sup> Uniform Law Commission, Revised Uniform Fiduciary Access to Digital Assets Act, 2015.

<sup>64</sup> TERLETSKA i.m. 34–36; KHARITONOVA i.m. 19.

<sup>65</sup> A törvényjavaslat elérhető: <https://publications.parliament.uk/pa/bills/lbill/59-01/031/en/5901031en04.htm>; (a megtekintés ideje: 2025.10.12.); <https://bills.parliament.uk/bills/3766> (a megtekintés ideje: 2025.10.12.). A tanulmány kéziratának lezárásakor a brit király jóváhagyását követően már hatályba lépett a törvény (*Property (Digital Assets etc.) Act*). Elérhető: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2025/29> (a megtekintés ideje: 2026.02.19.)

<sup>66</sup> Ingatlan vagyron (real property) és ingó vagyron (personal property).

<sup>67</sup> JUHÁSZ (2024b) i.m. 20.

<sup>68</sup> *Colonial Bank v. Whinney* (1885) 30 Ch.D 261.

<sup>69</sup> HARBINJA i.m. 188–193.

<sup>70</sup> Alisdair MACPHERSON – Burcu YÜKSEL RIPLEY: Digital Assets (Scotland) Bill: Scope and Definitional Issues, 2025. november 6., Blog, <https://www.abdn.ac.uk/law/blog/digital-assets-scotland-bill-scope-and-definitional-issues/> (a megtekintés ideje: 2025.11.27.); Digital Assets (Scotland) Bill, <https://www.parliament.scot/bills-and-laws/bills/s6/digital-assets-scotland-bill> (a megtekintés ideje: 2025.11.27.)

gazdasági értékkel bírnak, és a vagyoni jogi szabályok megfelelő alkalmazásával kezelhetők.<sup>71</sup> Digitális vagyontárgyak körében leggyakrabban említett példák az olyan digitális könyvek vagy filmek, zenék, fényképek, stb., amelyeket a felhasználók különböző platformokon vásárolnak meg, de, a francia jog szerint ezek a szerződések a fogyasztó halálával megszűnnek, ezért nem szállnak át az örökösökre az említett vagyonelemek.<sup>72</sup>

2018-ban a német Szövetségi Bíróság (*Bundesgerichtshof*, a továbbiakban BGH) kimondta,<sup>73</sup> hogy a Facebook-fiókok ugyanúgy öröközhetők, mint az e-mail fiókok, tekintettel arra, hogy kommunikációs tartalmuk a hagyaték részét képezi. A bíróság szerint nem indokolt különbséget tenni vagyoni és nem vagyoni digitális javak között, mivel mindkettő a felhasználó életének és kapcsolatrendszerének részét képezi. A Facebook által alkalmazott „emlékállapot” nem zárhatja ki automatikusan az örökösök hozzáférését, mivel az ehhez kapcsolódó feltételek nem válnak a felhasználó szerződés részévé, és aránytalanul korlátoznák a szerződés célját. A szolgáltatási szerződések személyhez kötöttsége sem akadályozza az öröközhetőséget, mivel a felhasználó és a szolgáltató között nem áll fenn olyan bizalmi viszony, amely kizárná a szerződés átszállását az örökösökre. A BGH álláspontja szerint digitális öröklésnek („*Digitaler Nachlass*”) azonban vannak korlátai: a post-mortem személyiségi jogok védelme és az adatvédelmi rendelkezések befolyásolhatják azt, hogy az örökösök milyen mértékben férhetnek hozzá a tartalmakhoz. A kegyeleti jog védelme alapján viszont nem tiltható meg a digitális tartalmak öröklése, mert az csupán az öröklés terjedelmét korlátozhatja.<sup>74</sup>

Egy 2021-es olasz bírói döntés<sup>75</sup> rámutatott arra, hogy bár a GDPR rendelet nem alkalmazandó az elhunyt személyek személyes adataira, lehetővé teszi azonban, hogy a tagállamok rendelkezzenek az elhunyt személyek személyes adatainak kezelésére vonatkozó szabályokról. Ennek megfelelően alkotta meg az olasz jogalkotó a 101/2018. sz. törvényerejű rendeletet, amely kifejezetten az elhunyt személy adataihoz történő hozzáférésre vonatkozó rendelkezést is tartalmaz.<sup>76</sup> Ez alapján az elhunyt személy személyes adataihoz való hozzáférési jogot gyakorolhatják azok, akiknek ehhez jogos érdekük fűződik, akik az érintett képviselőjében járnak el, vagy akik családi ok miatt járnak el így – kivéve, ha az elhunyt írásban kifejezetten megtiltotta az ilyen jogok gyakorlását. A bírósági döntés értelmében a szülők éppen a családi kapcsolat és különösen az emlékezéshez fűződő érdek alapján jogosultak hozzáférést nyerni az elhunyt gyermekük fiókjához kapcsolódó adatokhoz.<sup>77</sup>

*Ilaria Maspes* az *Italian Journal*-ban megjelent tanulmányában rámutat, hogy az olasz jog szerint azok a digitális javak, amelyek – bár a virtuális térben léteznek – tulajdonjog tárgyai lehetnek, az Olasz Polgári Törvénykönyv (*Codice Civile*) 810. cikkéből<sup>78</sup> levezethetően vagyontárgyakként minősülnek. Az olasz öröklési jog a kontinentális jogrendszer országaihoz hasonlóan csak a hagyományos értelemben vett vagyoni értékű vagyontárgyak halál utáni

<sup>71</sup> Uo. 17–19.; MOK: Százmilliárdnyi kriptopénz öröklése bizonytalan Magyarországon – A digitális javak halál utáni sorsának részletes szabályozását sürgeti a MOKK, 2023. november 20., <https://www.jogiforum.hu/cikk/2023/11/20/szazmilliardnyi-kriptopenz-oroklese-bizonytalan-magyarorszagon-a-digitalis-javak-halal-utani-sorsanak-reszletes-szabalyozas-at-surgeti-a-mokk/> (a megtekintés ideje: 2025.10.13.)

<sup>72</sup> Maxime, JULIENNE: Adatok és digitális vagyontárgyak öröklése, *Közjegyzők Közlönye*, 2024/3. szám, 16–27., 16., elérhető: <https://szakcikkadatbazis.hu/doc/9055348> (a megtekintés ideje: 2025.10.02.) [Fordította: Dr. Sajben Tamás]

<sup>73</sup> BGH, Urteil vom 12. 7. 2018 – III ZR 183/17

<sup>74</sup> STRALENDORFF Nóra: A digitális hagyaték kérdése a német joggyakorlatban, *Közjegyzők Közlönye*, 2020/1. szám, 23–28., elérhető: <https://szakcikkadatbazis.hu/doc/8656661> (a letöltés ideje: 2025.10.01.)

<sup>75</sup> Tribunale Milano, sez. I Civile, ord. 09/02/2021.

<sup>76</sup> D.lgs. 10 agosto 2018, n. 101, i.e. Article 2-terdecies

<sup>77</sup> KHARITONOVA i.m. 23–26.

<sup>78</sup> Codice Civile Art. 810., elérhető: <https://www.altalex.com/documents/news/2014/02/10/dei-beni> [olasz] (a megtekintés ideje: 2025.11.02.)

átszállását engedi, így vitatott, hogy az érzelmi értékkel bíró digitális emlékek beletartozhatnak-e a hagyatékba. *Maspes* úgy vélekedik, hogy a „digitális öröklés” fogalma inkább leíró, semmint jogilag pontosan meghatározott kategória, és elsősorban az adatokhoz való hozzáférés kérdésére koncentrálna.<sup>79</sup>

## 6. Záró gondolatok

Bár a digitális vagyon mindennapi életünkben való megjelenése igényli a sajátos elvek és szabályok kidolgozását, a megfelelő öröklési jogi szabályozási keret kialakítása ennek pusztán csak egy szelete. Minthogy a digitális hagyaték jogi értelemben nem alkot önálló hagyatékot, az egyes örökölhető digitális vagyontárgyak körét kell meghatározni, amelyek egyetemes jogutódlás tárgyát képezhetik. A digitális vagyon definiálása, kategorizálása és az egyes csoportok sajátos szabályainak kidolgozása, majd összeegyeztetése az öröklési jog klasszikus szabályaival elengedhetetlen feltétele annak, hogy a magánjog a jövőben hatékonyan kezelje a digitális vagyon öröklésével kapcsolatos felmerülő nehézségeket.

Az egyes digitális vagyontárgyak halál utáni sorsa jelenleg bizonytalan, amelyet egyrészt a szabályozás hiánya, másrészt a már létező jogi rendelkezések elégtelensége okoz, de a legfőbb problémát az egységes magánjogi megítélés hiánya jelenti.

Amíg a nem vagyoni értékű digitális tartalmak és felhasználói fiókok halál utáni sorsa kizárólag az online szolgáltatók felhasználási feltételei szerint alakulnak, addig a kriptoeszközök számos állam jogrendszerében elkülönült kategóriát képeznek, és gazdasági értékük miatt örökölhető vagyonelemnek minősülhetnek, de esetükben problémát jelenthet a technikai hozzáférés nehézsége.

A digitális vagyon öröklésének egyik legnagyobb akadálya a hozzáféréshez szükséges adatok hiánya lehet, amely alapján a hozzáférhetetlen digitális vagyonelemek nem válhatnak a hagyaték részévé. Célszerűnek tűnik, hogy az örökös maga rendelkezzen digitális vagyona halál utáni sorsáról, de annak folyamatosan változó tartalma miatt a hagyományos végrendeleti forma erre nem biztosít lehetőséget. A másik nehézség annak biztosítása, hogy a hozzáférési igény és az adatvédelmi garanciák egyensúlyban álljanak, valamint a jogosulatlan hozzáférés biztonsági kockázata minél alacsonyabb legyen.

Számos ország ismerte már fel a szabályozás szükségességét, de az egyes országok megközelítései bizonyos esetekben jelentős mértékben eltérhetnek egymástól. Amíg egyes országok (pl. Németország) a digitális vagyon örökölhetőségét a hagyományos öröklési jogi rendszerbe kívánják beilleszteni, addig Franciaország például adatvédelmi szempontok alapján jelentősen korlátozza az ahhoz való hozzáférést.

Úgy gondolom, hogy a magyar magánjogi szabályozásnak is belátható időn belül reagálnia kell a digitális vagyon örökölhetősége által felvetett kérdésekre és nehézségekre. A szabályozás kialakítása azonban nem járhat a magánjogi dogmatika negligálásával és a klasszikus jogintézmények kiüresítésével. Az öröklési jog dogmatikai rendszerének egységét és konzisztenciáját meg kell őrizni akkor is, ha a társadalmi és gazdasági változások jelentős újításokat kívánnak, és a hatályos szabályok mögött meghúzódó doktrinális alap létjogosultságát és elégségességét kérdőjelezzik meg. Meggyőződésem szerint egy jövőbeli kodifikációs folyamat is ezen elv figyelembevételével lesz eredményes.

---

<sup>79</sup> MASPES, Ilaria: Digital Inheritance, Right of the Heirs to Access to the Deceased User's Account, Non-Transferability Clauses: An Overview in the Light of Two Judgments Issued by Italian Courts, *Italian Law Journal*, Edizioni Scientifiche Italiane, Vol. 8, No. 1, 2022, 407–423., <https://doi.org/10.23815/2421-2156.ITALJ> (a letöltés ideje: 2025.10.12.)